

MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMO IR VERTINIMO REZULTATŲ PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo tikslus ir būdus, vertinimo lygmenis ir principus, mokinių įgytų kompetencijų vertinimą ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarką. Šiame Apraše mokinių mokymosi pasiekimai apima ir mokymosi pažangą, tai yra mokinio nuolatinį augimą ir judėjimą išsikeltų mokymosi tikslų link, bei ugdymo rezultatus, kurie atspindi mokinių įgytas kompetencijas.

2. Mokinio įgytų kompetencijų vertinimas yra integrali ugdymo proceso dalis. Vertinimas suprantamas kaip mokytojo ir mokinio tarpusavio sąveika, kurios metu kaupiama informacija apie mokinio mokymąsi, pažangą ir įvairiais būdais teikiamas grįžtamasis ryšys mokiniui apie jo pasiekimus, pateikiamos rekomendacijos dėl tolesnio mokymosi.

3. Mokymosi pasiekimų vertinimo procesas grindžiamas vertybiniais orientyrais, leidžiančiais atskleisti mokinių visapusiškus gebėjimus tinkamiausiu būdu ir sudaryti galimybes juos plėtoti. Jais paremta kasdienė vertinimo praktika mokykloje prisideda prie įtraukios ir mokinį, ir mokytoją įgalinančios mokyklos kultūros formavimosi.

II SKYRIUS MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMO TIKSLAI IR BŪDAI

4. Išskiriami trys pagrindiniai mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo tikslai:

4.1. **padėti mokytis.** Vertinimas ugdymo procese skirtas informacijai apie mokinių pasiekimus kaupti. Sukaupta informacija padeda suprasti, kaip formuojasi prasminiai ryšiai tarp mokinio turimos ir naujai įgytos patirties, apmąstyti mokymosi eigą, sėkmių ir nesėkmių priežastis. Šios informacijos pagrindu mokytojo teikiamas grįžtamasis ryšys padeda mokiniui kryptingai mokytis bei įveikti nesėkmes. Šis tikslas įgyvendinamas kasdienio ugdymo praktikoje, taikant įvairias vertinimo bei įsivertinimo strategijas bei metodus;

4.2. **pripažinti ir sertifikuoti rezultatus.** Šiuo tikslu siekiama nustatyti mokinių mokymosi pasiekimų lygį pasibaigus pusmečiui, baigus programos dalį arba visą programą. Šiam tikslui pasiekti kaupiama informacija apie mokinio pasiekimus konkrečiu laikotarpiu;

4.3. **valdyti ugdymo proceso kokybę.** Šis tikslas orientuotas į mokyklos veiklos tobulinimą ir yra būtinas mokyklos, savivaldybės, regiono, šalies ar tarptautinio lygmens sprendimams priimti. Ugdymo proceso kokybę lemia įvairūs veiksniai, kuriems nustatyti būtina apdoroti didesnės imties duomenis taikant statistinę analizę, darant mokslines išvagas apie nustatytų tendencijų priežastis, ryšius su kitais veiksniais ir galimus sprendimo būdus.

5. Mokymosi pasiekimų vertinimo tikslams įgyvendinti naudojami šie vertinimo būdai:

5.1. **formuojamasis vertinimas** užtikrina svarbiausio mokinių pasiekimų vertinimo tikslo – padėti mokytis – įgyvendinimą. Formuojamasis vertinimas apibrėžiamas kaip cikliškas mokymo(si) metu gaunamos mokymosi informacijos panaudojimas tolesniam mokymui ir mokymuisi planuoti ar koreguoti. Pažymiai vertinant formuojamuoju būdu nerašomi. Formuojamasis vertinimas apima:

5.1.1. esamos mokymosi situacijos diagnozavimą, siekiant tikslingai pasirinkti tinkamą mokymo strategiją, mokymosi turinį, mokinių veiklą ir kt.;

5.1.2. sąlygų mokiniams mokytis ir pademonstruoti, ką jie išmoko, sudarymą, leidžiančių kiekvienam mokiniui atskleisti savo potencialą;

5.1.3. tolesnį mokymąsi, stimuliuojančio grįžtamojo ryšio teikimą. Grįžtamasis ryšys yra konkretus ir orientuotis į mokinio atliekamą užduotį, jis teikia kokybinę informaciją, galinčią padėti mokiniui geriau atlikti jo darbą;

5.1.4. sąlygų mokiniams mokytis su bendraklasiais ir iš bendraklasių užtikrinimą. Mokymasis yra socialinė ir kultūrinė praktika, todėl mokiniai daug išmoksta vieni iš kitų, nes bendraudami su bendraamžiais yra atviresni, nepatiria baimės ir nerimo jausmo;

5.1.5. mokinių skatinimą permąstyti savo mokymosi patirtį ir įsivertinti pasiektą rezultatą. Mokymasis yra sąmoninga mokinio veikla, todėl mokytojas aktualizuoja mokymosi turinį, padeda mokiniui atrasti asmeninę mokymosi prasmę;

5.2. **apibendrinamasis vertinimas** siejamas su mokymosi pasiekimų pripažinimu, juo siekiama nustatyti atliktos užduoties ir veiklos kokybę tam tikro standarto atžvilgiu. Apibendrinamasis vertinimas visuomet atliekamas pasibaigus tam tikram mokymosi etapui. Instituciniu lygmeniu išskiriamas mokyklos vidinis ir išorinis apibendrinamasis vertinimas;

5.2.1. mokyklos vidinis apibendrinamasis vertinimas skirstomas į trumpesnio periodo apibendrinamąjį vertinimą, kai mokiniai atsiskaito už sutartos apimties mokymosi laikotarpį, ir ilgesnio periodo apibendrinamąjį vertinimą, kai mokytojas apibendrina ilgesnio periodo rezultatus ir įvertina mokinio darbą per pusmetį arba mokslo metus. Apibendrinamajam vertinimui naudojami pažymiai, pasiekimų lygiai. Tinkamai įgyvendinamas apibendrinamasis vertinimas:

5.2.1.1. prasmingas – visos suinteresuotos pusės, įskaitant mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus), turi aiškiai suprasti, kokia mokymosi rezultatų prasmė, ką reiškia gauti mokymosi rezultatai, ką reikėtų daryti toliau;

5.2.1.2. atitinka bendrosiose programose suformuluotus tikslus, apibrėžiančius, ką mokiniai turi mokėti, suprasti ir gebėti atlikti naudodami įgytas žinias;

5.2.1.3. remiasi kriterijais ir pasiekimų lygių aprašais. Siekdami mokinių mokymosi rezultatų palyginamumo, mokytojai vienodai interpretuoja pasiekimų lygių reikalavimus;

5.2.1.4. sudaro galimybę išmokti. Mokiniais prieš atsiskaitymą, vertinamą pažymiu mokytojas sudaromo sąlygas išmokti tai, kas bus vertinama, ir gauti grįžtamąjį ryšį apie tai, kaip jiems sekasi;

5.2.1.5. tikrinti mokinių mokymosi pažangą kelis kartus ir skirtingais vertinimo įrankiais;

5.2.1.6. vadovautis aiškia vertinimo skale. Ji suprantama visoms suinteresuotoms pusėms;

5.2.1.7. remiasi įrodymais. Pažymiai grindžiami mokymosi įrodymais, sukauptais per tam tikrą laikotarpį;

5.2.1.8. vertinams už tai, ką mokinyas atliko, o ne už tai, ko neatliko;

5.2.2. išorinį apibendrinamąjį vertinimą organizuoja Nacionalinė švietimo agentūra, vykdanči pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimus.

6. Mokinių mokymosi pasiekimų patikrinimai organizuojami ugdymo kokybės valdymo tikslais. Nacionalinė švietimo agentūra vykdo nacionalinius mokinių pasiekimų patikrinimus (toliau – NMPP). NMPP ir kitų mokinių pasiekimų stebėsenos sistemų tikslas – surinkti duomenis apie ilgesnio laikotarpio mokinių mokymosi rezultatus. Šie duomenys vertingi, nes teikia apibendrintą informaciją apie klasės, mokyklos ar konkretaus amžiaus mokinių populiacijos pasiektą mokymosi lygį. Jų pagrindu priimami vadybiniai sprendimai, susiję su pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikiu, ugdymo organizavimu, mokymosi priemonių kokybe. NMPP rezultatai nėra konvertuojami į pažymius.

7. Vertinimas ugdymo procese apima formuojamąjį ir mokyklos vidinį apibendrinamąjį vertinimą. Mokykloje taikomos formuojamojo ir apibendrinamojo vertinimo praktikos palaiko mokymąsi, dera tarpusavyje ir užtikrina sąlygas vertinimo tikslams realizuoti.

III SKYRIUS MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO LYGMENYS

8. Vertinimas mokykloje įgyvendinamas asmeniniu (mokinio), tarpasmeniniu (kelių mokinių), bendruomeniniu (klasės ir mokyklos) ir nacionaliniu lygmenimis, kurie dera tarpusavyje ir sudaro bendrą sistemą:

8.1. asmeninis (mokinio) lygmuo apima mokinio konkrečių mokymosi pasiekimų įsivertinimą. Įsivertinimas yra planuojamas ir įgyvendinamas padedant mokytojui. Įsivertinimo metodai bei priemonės pa(si)renkami atsižvelgiant į individualius mokinio poreikius, polinkius bei galimybes. Mokinių įsivertinimas ir ilgalaikis pažangos stebėjimas ugdo savivaldaus mokymosi gebėjimus;

8.2. tarpasmeninis (kelių mokinių) lygmuo apima mokinių tarpusavio įsivertinimą pagal konkrečias kompetencijas. Į(si)vertinimas yra planuojamas ir įgyvendinamas padedant mokytojui. Įsivertinimo metodai bei priemonės pa(si)renkami atsižvelgiant į mokinių tarpusavio santykius, darbo mažesnėse ar didesnėse grupėse patirtį, grupių dinamiką ir kitas svarbias porų ir / ar grupių charakteristikas;

8.3. bendruomeninis klasės lygmuo apima mokytojo planuojamą ir įgyvendinamą mokinių pasiekimų vertinimą, siekiant visų trijų tikslų – padėti mokyti, pripažinti ir sertifikuoti rezultatus, valdyti mokymosi(si) kokybę. Mokinių pasiekimų vertinimo būdai, metodai bei priemonės pa(si)renkami atsižvelgiant į mokymo(si) tikslus, konkretaus mokomojo dalyko specifiką. Siekdamas adekvataus ir veiksmingo kompetencijų vertinimo, mokytojas atsižvelgia į visos klasės ir kiekvieno mokinio poreikius, polinkius bei galimybes ir prasmingai derina visus vertinimo būdus. Mokytojai įgyvendina kompetencijomis grįstus uždavinius pasiūlydami mokiniams atlikti turtingas užduotis, atskleidžiančias kompetencijų raišką;

8.4. bendruomeninis mokyklos lygmuo apima pedagoginės bendruomenės sukurtą ir / ar sutartą vertinimo sistemą ir / ar tvarką, derančią su nacionalinio lygmens dokumentais. Siekdami diegti mokslu grįstą pažangią mokinių pasiekimų vertinimo praktiką, pedagoginės bendruomenės nariai bendradarbiaudami tobulina profesines kompetencijas, kolegialiai priima sprendimus, drauge kuria bei palaiko vertinimo kultūrą bendruomenėje;

8.5. nacionalinis lygmuo apima išorinį vertinimą, vykdomą išsilavinimui patvirtinti, bei mokymosi pasiekimų stebėseną, mokymosi duomenų analizę, išvadų darymą bei rekomendacijų teikimą siekiant geresnės ugdymo kokybės.

IV SKYRIUS MOKINIŲ ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

9. Turiningas mokyklos gyvenimas užtikrina, kad mokiniai ugdomi kompetencijas atlikdami užduotis pamokų metu ir dalyvaudami kitose ugdomosiose veiklose. Todėl, vertindami mokinių įgytas kompetencijas, mokytojai vadovaujasi nuostata, kad:

9.1. ugdant mokinių kompetencijas dalyku, jos vertinamos kartu su dalykiniais pasiekimais;

9.2. mokinių kompetencijos, įgytos dalyvaujant socialinėse, pilietinėse, kultūrinėse ir kitose ugdomosiose veiklose, vertinamos **ir kaupiamos mokinio veiklų aplanke, fiksuojant mokinių pasiekimų informaciją.**

10. Mokinio įgytomis kompetencijoms vertinti naudojami formuojamojo ir mokyklos vidinio apibendrinamojo vertinimo būdai. Formuojamasis mokinio įgytų kompetencijų vertinimas skatina individualią pažangą ir kompetencijų ugdymą, todėl jam ugdymo procese skiriama daugiausia laiko ir dėmesio. Sukaupta informacija ir kiti mokinių įgytų kompetencijų įrodymai (pusmečio ir mokslo metų pabaigoje) **apibendrinami pažymiu, pasiekimų lygiu, žodiniu ir rašytiniu komentaru.**

11. Planuojant mokinių įgytų kompetencijų vertinimą numatomas mokymosi kelias, vedantis ugdymo siekinių link: pradedama nuo ugdymo siekinio identifikavimo ir jo suskaidymo į mažesnius žingsnius, kurie mokiniams padėtų artėti prie iš(si)kelto tikslo, po to planuojamas mokymosi turinys, numatant mokymosi užduotis ir parenkant veiklas:

11.1. ugdymo siekinių numatymas. Vadovaujantis bendrosiomis programomis ir atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius, klasės kontekstą ir mokyklos kultūrą, apibrėžiami konkretūs ugdymo siekiniai;

11.2. mokymosi žingsnių ir požymių planavimas. Numatoma, kokie mokymosi požymiai parodys, kad mokiniai, sėkmingai įveikdami mažesnius žingsnius, kryptingai juda link užsibrėžto siekinio;

11.3. mokymosi užduočių ir veiklų parinkimas. Mokinių įgytų kompetencijų ugdymo pagrindas yra prasmingos veiklos ir turtingos užduotys. Jomis laikomos probleminės, tiriamosios, analitinės, projektinės ir kt. užduotys bei veiklos. Joms įgyvendinti pasitelkiami įvairūs mokymosi šaltiniai bei aplinkos, svarstomi mokiniams aktualūs klausimai bei problemos ir mokomasi skirtingose aplinkose. Jų išdava – mokinių priimti ir praktiškai taikomi sprendimai. Tokio pobūdžio užduotys ir veiklos ugdo aukštesnio lygmens mąstymą, padeda užtikrinti dermę tarp ugdymo siekinių, mokymosi veiklų bei vertinimo.

12. Mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti svarbus veiksmingas grįžtamasis ryšys. Tai yra mokiniui teikiama informacija apie jo pasiekimus ir mokymosi kelią ugdymo (pamokų) metu ir dalyvaujant socialinėse, pilietinėse, kultūrinėse bei kitose mokyklos ugdomosiose veiklose. Grįžtamasis ryšys yra abipusis. Teikdami grįžtamąjį ryšį mokytojai palaiko mokinius, skatina būti atvirus, ieškoti, nebijoti klysti. Mokiniui svarbu sužinoti, ką ir kaip jam reikėtų tobulinti savo mokymosi procese, kad darytų pažangą ir gerėtų jo mokymosi pasiekimai:

12.1. grįžtamasis ryšys teikiamas įvairiomis formomis (žodžiu, raštu, neverbaline kalba) ir skatinti mokinį pasitikėti savo jėgomis, siekti geresnių rezultatų, motyvuoti mokytis;

12.3. grįžtamasis ryšys teikiamas pasitelkiant vertinimo įrankius, fiksuojančius kompetencijos augimą: pasiekimų aprašus; mokinių įsivertinimo aprašus; mokinių socialinių veiklų stebėjimo planus; klausimynus (atvirų klausimų ir klausimų su atsakymais pasirinkimu) ir kt.;

12.4. mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti pasitelkiamas ir kaupiamasis vertinimas, sudarantis galimybes kaupti išsamią informaciją apie kompetencijų pokyčius ilgesnėje laiko atkarpoje bei panaudoti ją grįžtamajam ryšiui teikti. Kaupiamasis vertinimas turi remtis mokytojo kokybiniais pastebėjimais apie mokinio daromą pažangą, fiksuojamais mokytojui patogia forma, kuriais remdamasis prireikus jis galėtų pagrįsti savo sprendimą apie galutinį apibendrintą mokinio pasiekimų vertinimą.

13. Skatinant individualią pažangą, didesnę vertę už pažymį turi mokytojo pastebėjimai apie atliktos užduoties kokybę ir rekomendacijos dėl užduoties atlikimo tobulinimo.

V SKYRIUS

MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO REZULTATŲ PANAUDOJIMAS

14. Vertinimo rezultatai, gauti vertinant mokinių pasiekimus naudojami ugdymo procesui tobulinti: padėti mokytis, patvirtinti rezultatus ir išsilavinimą, stebėti ir valdyti ugdymo kokybę.

15. Formuojamuoju būdu vertinamas kasdienis mokymasis ir mokinio pažanga, kurio metu sukaupiama informacija naudojama kasdieniam mokymosi procesui stebėti, planuoti ir jį tobulinti.

16. Vertinant pasiekimus apibendrinamuoju būdu, mokinių rezultatai yra naudojami mokinio pasiekimų lygiui nustatyti, užfiksuoti ir vėliau panaudoti rezultatams įskaityti ir įgytam išsilavinimui patvirtinti.

17. Nacionalinių ir tarptautinių pasiekimų patikrinimų rezultatai naudojami mokyklos, savivaldybės, nacionalinio lygmens rezultatams stebėti ir ugdymo kokybei užtikrinti, reikiams vadybiniais sprendimams priimti.

VI SKYRIUS

MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO PRINCIPAI

18. Mokinių pasiekimų vertinimo esmė – padėti mokiniui mokytis ir tobulėti. Mokinių pasiekimų vertinimas grindžiamas atvirumu, nešališkumu, visų mokyklos bendruomenės narių bendravimu ir bendradarbiavimu.

19. Vertinant mokinių pasiekimus laikomasi nuostatos, jog kiekvienas mokinys gali augti ir tobulėti, kai jam sudaromos jo poreikius atitinkančios sąlygos bei teikiama reikalinga pagalba.

20. Vertinami yra mokinių pasiekimai. Mokinių užduočių neatlikimo (nepateikimo) atvejais vertinami vadovaujamosi Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo patvirtinimo“.

21. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas:

21.1. Numatyti keturi pasiekimų lygiai: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3), aukštesnysis (4).

21.2. Mokinio mokymosi pasiekimai ugdymo laikotarpio pabaigoje apibendrinami ir vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu ir (arba) balu, taikant 10 balų vertinimo sistemą:

21.2.1. patenkinamas įvertinimas – įrašai: „patenkinamas“, „pagrindinis“, „aukštesnysis“, „atleista“ („atl“), „įskaityta“ („įsk“), „padarė pažangą“ („pp“), 4–10 balų įvertinimas;

21.2.2. patenkinamas įvertinimas – įrašai: „slenkstinis“, „patenkinamas“, „pagrindinis“, „aukštesnysis“, „atleista“ („atl.“), „įskaityta“ („įsk.“), „padarė pažangą“ („pp.“), 4–10 balų įvertinimas.

21.2.3. nepatenkinamas įvertinimas – įrašai: „nepatenkinamas“, „neįskaityta“ („neįsk“), „nepadarė pažangos“ („np“), 1–3 balų įvertinimas.

22. **Pradinis ugdymas.** Pradiniame ugdyme mokinių pasiekimai nevertinami pažymiais (balais) ar jų pakaitalais (raidėmis, ženklais, simboliais, procentais ir pan.) ir viešai tarpusavyje nelyginami. Mokinių pasiekimai įvertinami pasiekimų lygiais mokymosi laikotarpio (pusmečio) pabaigoje, apžvelgus visą laikotarpį ir įvertinus nueitą etapą.

23. Pradinio ugdymo programoje mokinių pažangai ir pasiekimams fiksuoti ir vertinimo informacijai pateikti naudojami komentarai, asmeninės pažangos stebėjimo aplankai, kuriuos, mokytojo padedami, mokosi sudaryti patys mokiniai, kartu mokydami išivertinti ir savo pasiekimus. Mokinių pasiekimai pažymiais nevertinami.

24. Pradinio ugdymo programoje pirmoje klasėje mokantis mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo parengtomis rekomendacijomis apie vaiko pasiekimus ir individualią pažangą ir užtikrina ugdymosi tęstinumą.

25. Informacija apie mokymosi pasiekimus (kontrolinių darbų, testų ir kitų užduočių atlikimo) mokiniams ir tėvams (globėjams) teikiama trumpais komentarais, pasiekimų lygiais (pusmečio, metinio vertinimas) edienyne ar individualių susitikimų metu.

26. Mokytojas renkasi vertinimo informacijos kaupimo būdus ir formas (darbų aplanką ir vertinimo aprašą).

27. Per visą mokymosi laikotarpį vyrauja ugdomasis (formuojamasis) vertinimas, kurio esmė – padėti mokiniui išivertinti savo pasiekimus, tobulėti, siekti aukštesnių pasiekimų, tapti savarankišku ir atsakingu už mokymosi rezultatus, pasirinkti tinkamiausius veiklos būdus, spręsti kilusias problemas, reflektuoti mokymosi rezultatus.

28. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas mokymosi laikotarpio pabaigoje. Remiantis jo rezultatais, per visą laikotarpį mokinių pasiekimai įvertinami lygiais. Pasiekimų vertinimas nukreiptas į mokymosi rezultatų gerinimą ir asmeninės pažangos siekimą, o ne mokinio klaidų ar nesėkmių akcentavimą. Vertinamas ne tik galutinis mokymosi rezultatas, bet ir mokymosi procesas. Tokia vertinimo nuostata skatina mokinio saviugdą ir mokymosi motyvaciją, padeda augti jo savimonei ir savivertei, leidžia patirti mokymosi sėkmę.

29. Mokiniui, baigiant pradinio ugdymo programą, mokytojas parengia mokinio Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašą, kuris padeda užtikrinti kiekvieno mokinio sėkmingą perėjimą prie mokymosi pagal pagrindinio ugdymo programą.

30. Mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Jei pasibaigus ugdymo procesui skirtos užduotys suteikia mokiniui, kurio mokymosi pasiekimai mokantis pagal dalyko programą fiksuoti nepatenkinamu metiniu įvertinimu, galimybę pasiekti ne žemesnę kaip slenkstinį mokymosi pasiekimų lygį, nustatytą bendrosiose programose (toliau – papildomas darbas), tai papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.

31. Fiksuojamas nepatenkinamas pusmečio dalyko įvertinimas tuo atveju, jei mokinys be pateisinamos priežasties nelankė mokyklos ir neatliko tuo laikotarpiu skirtų vertinimo užduočių (pvz., kontrolinių darbų ir kt.), nepademonstravo pasiekimų, numatytų pradinio ugdymo bendrosiose programos. Jei mokinys neatliko per pusmetį skirtų vertinimo užduočių dėl pateisintų priežasčių (pvz., ligos), fiksuojamas įrašas „atleista“ („atl.“).

32. Pradinio ugdymo, baigiamosios klasės mokinys, turintis patenkinamus visų atitinkamos ugdymo programos dalykų, nurodytų ugdymo plane, mokinio individualiame ugdymo plane, metinius įvertinimus, į aukštesnę klasę nekeliamas, jis laikomas baigusių atitinkamą ugdymo programą.

33. Pradinio ugdymo programos baigiamosios klasės mokinys, išskyrus besimokantį pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, turintis patenkinamus visų šios programos ugdymo plano dalykų metinius įvertinimus, laikomas baigusių pradinio ugdymo programą, įgijusių pradinį išsilavinimą ir teisę mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą.

34. Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programą, pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (I) lygis – 4, patenkinamas (II) lygis – 5–6, pagrindinis (III) lygis – 7–8, aukštesnysis (IV) lygis – 9–10:

35. Dešimtbalė vertinimo skalė pagrindiniame ugdyme:

Įrašai	Balai	Lygiai
aukštesnysis	10 (dešimt)	IV lygis
	9 (devyni)	
pagrindinis	8 (aštuoni)	III lygis
	7 (septyni)	
patenkinamas	6 (šeši)	II lygis
	5 (penki)	
slenkstinis	4 (keturi)	I lygis
nepatenkinamas	3 (trys)	-
	2 (du)	
	1 (vienas)	

36. Pažymiais nevertinami dorinio ugdymo, žmogaus saugos, **gyvenimo įgūdžių, pilietiškumo pagrindų** mokomieji dalykai, socialinė – pilietinė veikla. Mokinių žinios ir gebėjimai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

37. Dalyko programos modulio mokymosi pasiekimų įvertinimai įskaitomi į dalyko įvertinimą – 10 balų vertinimo sistema.

38. Mokiniui, pagal gydytojo rekomendacijas atleistam nuo fizinio ugdymo pamokų, pusmečio ar metinių pažymių stulpelyje rašoma „atl“.

39. Mokinių, besimokančių dailės, choreografijos, muzikos, sportinės krypties neformaliojo švietimo įstaigose, pageidavimu gali būti atleidžiami nuo atitinkamo privalomojo dalyko savaitinių pamokų lankymo, o neformaliojo švietimo įstaigos mokinių žinias vertintų įrašais „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Pusmečių pabaigoje gautus iš neformaliojo švietimo įstaigų mokinių įvertinimus atitinkamų dalykų mokytojai surašo į dienyną. Mokykla, gavusi įvertinimą „įskaityta“, mokinių žinias įvertina 10.

40. Mokytojas mokiniams vertinimo kriterijus, formas ir metodus pateikia ir aptaria per pirmąją savo dalyko pamoką rugsėjo mėnesį. Su dalyko vertinimo sistema mokiniai supažindinami pasirašytinai. Supažindinimas fiksuojamas saugos instruktažų lapuose.

41. Mokinių mokymosi pasiekimai vertinami sistemingai. Rekomenduojama pasiekimus vertinti tokiu dažnumu per pusmetį:

41.1. jeigu per pusmetį dalykui skirta 1 valanda, mokinio žinios vertinamos ne mažiau kaip 3 pažymiais;

41.2. jeigu 2 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 4 pažymiais;

41.3. jeigu 3 - 4 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 5 pažymiais; - jeigu 5 – 6 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 7 pažymiais.

42. Mokymosi pasiekimai adaptaciniu laikotarpiu vertinami taikant tik formuojamąjį vertinimą, fiksuojama mokinio daromą pažangą:

42.1. visiems mokiniams rugsėjo mėnesio pirmą savaitę;

42.2. naujai atvykusiems mokiniams nuo jų atvykimo dienos vieną mėnesį.

43. Kontrolinių ir kitų atsiskaitomųjų darbų skelbimo tvarka ir vertinimas.

43.1. **Kontrolinis darbas** skiriamas baigus didesnės apimties temą. Jis gali trukti 45-90 minučių. Rekomenduojama sudarant kontrolinio darbo užduotis išlaikyti struktūrą, numatančią slenkstinio, patenkinamo, pagrindinio ir aukštesnio lygmens mokinių pasiekimų patikrinimą, užduotis pateikti taip, kad būtų nurodyta kiekvienos užduoties ar klausimo įvertinimas taškais.

43.2. **Savarankiškas darbas** gali trukti iki 45 minučių ir skiriamas išėjus vieną temą. Mokiniai gali naudotis mokytojo nurodytomis mokymo priemonėmis. Savarankiško darbo tikslas - sužinoti, kaip mokinys geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas užduotis, apie jo rašymą iš anksto informuoti nebūtina (nebent būtų reikalingos tam tikros priemonės).

43.3. **Apklausa raštu** tikslas - greitas mokinio ar klasės žinių patikrinimas. Užduotys turi būti konkrečios, trumpos, aiškios. Apklausa formos gali būti įvairios: klausimynas, testas, diktantas ir kt., trunka mažiau nei 30 minučių, atliekama ne daugiau kaip iš 1 - 2 pamokų medžiagos.

43.4. **Apklausa žodžiu** tikslas – greitas mokinio ar klasės žinių patikrinimas.

43.5. **Laboratoriniai (praktikos) darbai** ugdo mokinių praktinius gebėjimus: teorinės žinios pritaikomos praktiškai. Visi klasės mokiniai atlieka tą patį darbą su vienodais prietaisais. Mokinys, naudodamasis duotomis priemonėmis, turi išspręsti iškeltą problemą (išmatuoti, apskaičiuoti, įvertinti, palyginti, sisteminti, braižyti brėžinius, formuluoti išvadas), trunka ne mažiau kaip 35 min, jų metu užrašomi teoriškai ar praktiškai atliktų tyrimų ar bandymų rezultatai, įvertinimas įrašomas į dieną.

44. Informacija apie mokinio pasiekimus ir pažangą kaupiama Mokytojo užrašuose naudojant kaupiamąjį vertinimą, kurį sudaro kaupiamieji balai arba kita mokytojo pasirinkta sistema. Kaupiamąjį vertinimą apibendrintas pažymys rašomas už šias mokinio veiklas:

44.1. apklausą raštu;

44.2. apklausą žodžiu;

44.3. namų darbus;

44.4. darbą pamokoje (individualų darbą, darbą grupėse);

44.5. praktinis- kūrybinis darbas;

44.6. originalūs pastebėjimai;

44.7. laboratoriniai, praktikos darbai;

44.8. kita kūrybinė veikla.

45. Kontrolinio darbo skyrimo bei vertinimo ir įsivertinimo tvarka:

45.1. mokiniams per dieną skiriamas vienas kontrolinis darbas;

45.2. apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę, su mokiniais aptariama kontrolinio darbo struktūra, tikslai, vertinimo kriterijai;

45.3. kontrolinių darbų datos fiksuojamos elektroniniame dienyne;

45.4. paskutinę dieną prieš mokinių atostogas ir pirmą dieną po mokinių atostogų kontrolinis darbas nerašomas;

45.5. Mokytojas kontrolinio darbo rezultatus mokiniams pateikia ne vėliau kaip po 2 savaitių. Individualiai komentuoja vertinimą, aptaria su mokiniu sunkumus ir galimybes, organizuoja kontrolinio darbo įsivertinimą.;

45.6. Mokinių pasiekimai analizuojami metodinėse grupėse.

45.7. Mokinys dėl ligos ar kitų svarbių priežasčių nedalyvavęs kontroliniame darbe turi teisę atsiskaityti su mokytoju sutartu laiku per 2 savaites.

45.8. Jei mokinys sirgo ilgiau negu 2 savaites, jam suteikiamos dalykinės konsultacijos ir atsiskaitymų darbus turi atlikti iki pusmečio pabaigos su mokytoju sutartu laiku.

46. Mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą ir atlikusiam skirtas vertinimo užduotis, pusmečio dalyko įvertinimas (toliau – pusmečio dalyko įvertinimas) fiksuojamas iš visų atitinkamo laikotarpio balų / pažymių, skaičiuojant jų svertinį arba aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisyklę.

47. Fiksuojamas nepatenkinamas pusmečio dalyko įvertinimas įrašu „neįskaityta“ („neįsk.“), jei mokinys be pateisinamos priežasties nelankė mokyklos ir iki pusmečio pabaigos neatliko tuo laikotarpiu skirtų vertinimo užduočių (pvz., kontrolinių darbų ir kt.), nepademonstravo pasiekimų, numatytų pagrindinio ugdymo bendrosiose programose.

48. Jei mokinys neatliko per pusmetį skirtų vertinimo užduočių dėl pateisintų priežasčių (pvz., ligos), fiksuojamas įrašas „atleista“ („atl.“).

49. Vienų mokslo metų pasiekimų rezultatas, mokantis pagal dalyko programą (toliau – dalyko metinis įvertinimas), fiksuojamas iš I ir II pusmečių balų / pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį arba svertinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisykles. Mokiniais ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) paaiškinama, kokie dėmenys (pvz., kontroliniai darbai, projektai ir kt.) daro įtaką pusmečio dalyko įvertinimui.

50. Jei bent vienu pusmečiu fiksuotas įvertinimas įrašu „neįskaityta“ („neįsk.“), tuomet dalyko metinis įvertinimas – „neįskaityta“ („neįsk.“).

51. Jei pasibaigus ugdymo procesui buvo skirtas papildomas darbas, papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.

52. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių pasiekimai siejami su pasiekimų lygiais ir vertinami: 1 – 4 klasių mokiniams pasiekimų lygiais – aprašais, 5 -10 klasių mokiniams - 10 balų vertinimo sistema ir aprašai. Kiekvieno mokinio aprašai pateikiami pasiekimų ir pažangos lentelėje po I ir II pusmečio. Aprašus pildo dalykų mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, analizuodami mokinio padarytą pažangą, mokymosi sėkmes. Mokinių pasiekimai ir pažanga pasibaigus I ir II pusmečiams aptariama vaiko gerovės komisijos posėdyje ir susitikimų su mokinių tėvais (globėjais rūpintojais) metu.

53. Mokiniais, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, rugsėjo mėn. sudaromas individualus ugdymo planas, kurio sudėtinė dalis yra pagalbos mokiniui teikimas. Planas sudaromas atsižvelgiant į pedagoginės psichologinės tarnybos išvadas, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus.

54. Mokinio, kuriam bendrojo ugdymo programa pritaikoma, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinama pagal mokinio individualiame ugdymo plane numatytus individualios pažangos keliamus tikslus, kurie yra suderinti su bendrosiose programose numatytais pasiekimais, aptarus su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, kokiais aspektais bus pritaikomas ugdymo turinys, ko sieks ir mokysis mokinys, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi.

55. Mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą ugdymo programą, mokymosi pasiekimai ir pažanga ugdymo procese vertinami pagal programoje numatytus pasiekimus, individualios pažangos keliamus tikslus, kurie yra suderinti su programose numatytais pasiekimais, aptarus su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, ko sieks ir mokysis mokinys, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus.

56. Mokinių, besimokančių pagal individualizuotą programą, žinios vertinamos remiantis ta pačia vertinimo sistema, kaip ir visų klasės mokinių, tik individualizuotos programos lygiu.

57. Jei mokinys gerai atliko jam skirtas užduotis, pasiekė jo programoje numatytus tikslus, įgijo reikiamus įgūdžius, ugdė kompetencijas, jis turi teisę gauti patį geriausią įvertinimą, kurį gautų bet kuris kitas jam skirtas užduotis atlikęs mokinys;

58. Specialiųjų ugdymosi poreikių, turinčio mokinio esminiais vertinimo kriterijais yra: geba naudotis vadovėliu, atramine medžiaga, reikšti nuomonę, sisteminti, analizuotis, daryti išvadas ir pan. ir dalykinės kompetencijos (rašymo, skaitymo, skaičiavimo, savarankiškos veiklos ir pan.).

59. Specialiųjų ugdymosi poreikių, turinčio mokinio pagalbiniais vertinimo kriterijais, už kuriuos mokinys gali gauti papildomus balus: užduotis teisingai atlieka be mokytojo pagalbos, užduotis atlieka, nesinaudodamas pavyzdžiais, taisyklėmis, vadovėliu, aktyvus pamokoje, dalyvauja grupinėje veikloje, pasirengęs pamokai (turi rašymo priemonę, vadovėlį, sąsiuvinį ir pan.), turi mokymosi motyvaciją, stengiasi atlikti daugiau užduočių, jas atlieka kruopščiai, sukaupia dėmesį ir pan.

60. Specialiųjų ugdymosi poreikių, turinčio mokinio pasiekimai ir pažanga vertinama ne tik pažymiu, bet ir įvairiomis paskatinimo priemonėmis (pagyrimu žodžiu, raštu, komentaru, namų darbų neskyrimu, mokinį dominančių užduočių pateikimu ar pan.).

61. Sudėtingesnės, ilgiau trunkančios užduotys skaidomos į smulkesnius etapus ir jos įvertinamos po kiekvieno etapo.

63. Pradinio ugdymo individualizuotos programos baigiamosios klasės mokinys, turintis visų šios programos ugdymo plano dalykų metinius įvertinimus, laikomas baigusių pradinio ugdymo individualizuotą programą ir įgijusių teisę mokytis tik pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą.

63. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos baigiamosios klasės mokinys, turintis visų šios programos ugdymo plano dalykų metinius įvertinimus, laikomas baigusių pagrindinio ugdymo individualizuotą programą ir įgijusių teisę mokytis tik pagal socialinių įgūdžių ugdymo programą arba profesinio mokymo programas (jų modulius), skirtas asmenims, neįgijusiems pagrindinio išsilavinimo, ir pritaikytas jų specialiesiems ugdymosi poreikiams.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

64. Mokytojas, planuodamas, organizuodamas ir įgyvendindamas mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą:

64.1. vadovaujasi Pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561 „Dėl Pedagogų etikos kodekso patvirtinimo“;

64.2. ugdymo procese taiko adekvačius mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir vertinimo metodus;

64.3. kuria ir palaiko į mokymąsi orientuotą vertinimo kultūrą;

64.4. kolegialiai sprendžia mokinių įgytų kompetencijų vertinimo klausimus;

64.5. nuolat reflektuoja savo mokymo, mokinių mokymosi pasiekimų ir įgytų kompetencijų vertinimo praktikas, jų pridėtinę vertę kiekvieno mokinio mokymuisi;

64.6. tobulina instrumentus, padedančius įvertinti mokinių mokymosi pasiekimus ir įgytas kompetencijas;

64.7. aptaria su mokiniais akademinio sąžiningumo klausimus ir galimas pasekmes nesilaikant sąžiningumo principo;

64.8. principingai reaguoja į mokinių nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, naudojimasis pašaline pagalba atsiskaitymų metu ir pan.;

64.9. teikia informaciją ir išsamiai paaiškina tėvams (globėjams, rūpintojams) apie mokinių mokymosi pasiekimus ir problemas;

64.10. vertinimo proceso metu gerbia mokinių privatumą ir išlaiko konfidencialumą;

64.11. tinkamai tvarko mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir vertinimo duomenis.

65. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašas peržiūrimas ir koreguojamas po dviejų mėnesių nuo jo patvirtinimo datos.

